

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. lapkričio 14 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Agnės Tiknūtės (pranešėja) ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),
teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės **M. A.** kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. balandžio 27 d. ir 2023 m. gegužės 15 d. nutarčių civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Mano Būstas Sostinė“ ieškinį atsakovei **M. A.** dėl skolos priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų advokato pagalbai apmokėti atlyginimo priteisimą, kriterijus, kuriuos tokios išlaidos turi atitikti, rašymo apsirikimų ir aiškių aritmetinių klaidų sprendime ištaisyimą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė priteisti iš atsakovės 125,03 Eur skolos, 5 proc. dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. 2023 m. vasario 27 d. ieškovė Vilniaus miesto apylinkės teismui pateikė pareiškimą dėl ieškinio atsisakymo, kuriame nurodė, jog atsisako ieškinio dėl skolos už daugiabučio namo bendrosios dalinės nuosavybės administravimo, eksploatavimo ir kitas paslaugas, tenkančias proporcingai patalpai, esančiai (duomenys neskelbtini), pareikšto atsakovei, nes atsakovė po kreipimosi į teismą sumokėjo prašomą priteisti skolą. Ieškovė pareiškimu prašė iš atsakovės priteisti patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. kovo 2 d. nutartimi ieškinio atsisakymą priėmė, civilinę bylą nutraukė, įpareigojo Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos grąžinti ieškovei 15 Eur sumokėto žyminio mokesčio, priteisė valstybei iš ieškovės 15,60 Eur procesinio dokumento siuntimo išlaidų atlyginimo, atšaukė teismo posėdį.
5. Teismas, spręsdamas dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo ieškovei iš atsakovės, nurodė, kad, pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 94 straipsnio 1 dalies nuostatas, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, teismas bylinėjimosi išlaidas paskirsto atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Bendradarbiavimo principas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.38 straipsnio 3 dalis, 6.200 straipsnio 2 dalis) reikalauja, kad šalys sudarytų tinkamas sąlygas įvykdyti prievolę, prirėkus keistusi informacija, reikšminga prievolei įvykdyti, laiku praneštų apie kylančias prievolės įvykdymo kliūtis.
6. Teismas vertino, kad byloje nėra duomenų, jog atsakovei būtų buvusi siunčiama pretenzija sumokėti susidariusią skolą, priešingai, ieškovė praėjusio mėnesio atsakovės skolą įtraukdavo į naujo mėnesio sąskaitą, nurodydavo naują šios sąskaitos apmokėjimo terminą, tokiu būdu atsakovei buvo sudaromas pagrindas manyti, jog ieškovė priima atsakovės vėlesnį atsiskaitymą už suteiktas paslaugas. Atsakovė yra vartotoja, ieškovė – verslininkė, nuolat gaunanti pajamų, tačiau byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų buvusį tinkamą bendravimą su atsakove dėl skolos, pareiškiant atsakovei pretenziją. Ieškovė naudojosi advokato pagalba, o jam turėjo būti žinoma, kad ieškovės interesai galėjo būti patenkinti ne teismo tvarka, kreipiantis su pretenzija į atsakovę, tačiau byloje nėra duomenų, jog atsakovė ginčytų prievolę mokėti pagal ieškovės sąskaitas. Todėl teismas nusprendė, kad yra pagrindas, įvertinus priežastis, dėl kurių susidarė ieškovės bylinėjimosi išlaidos, jų atlyginimo ieškovei iš atsakovės nepriteisti.
7. Išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų siuntimu, atlyginimą valstybei teismas nusprendė priteisti iš ieškovės, atsižvelgdamas į tai, kad ji tinkamai nevykdė šalių bendradarbiavimo pareigos ir pasirinko neekonomišką savo teisių gynimo būdą.
8. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs ieškovės atskirąjį skundą, 2023 m. balandžio 27 d. nutartimi jį tenkino iš dalies, pakeitė Vilniaus

miesto apylinkės teismo 2023 m. kovo 2 d. nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų – priteisė ieškovei iš atsakovės 1000 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo ir 103 Eur išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo.

9. Teismas nurodė, kad, remiantis CPK 94 straipsnio 1 dalinį kasacinio teismo formuojama praktika, sprendžiant bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą, turi būti įvertintas ieškovės procesinis elgesys viso bylos nagrinėjimo metu ir priežastys, nulėmusios tiek ieškinio pareikšimą, tiek atsakymą, taip pat priežastys, dėl kurių susidarė šalių bylinėjimosi išlaidos. Bylinėjimosi išlaidų atlyginimo našta pagal priežasties teoriją turi tekti šaliai, atlikusiai neteisėtus procesinius veiksmus arba tokius procesinius veiksmus, kurie tapo papildomų bylinėjimosi išlaidų priežastimi.
10. Teismas pažymėjo, kad įstatymai neįtvirtina pareigos ieškovei, kaip kreditoriui, prieš kreipiantis į teismą dėl skolos priteisimo už suteiktas paslaugas atsakovę informuoti apie tokį veiksmą papildomais pranešimais. Atsakovei buvo siųstos ieškovės išrašytos sąskaitos faktūros su įspėjimu apie susidariusią skolą. Sąskaitose faktūrose aiškiai nurodoma, kokia suma sudaro skolą, nurodomas laikotarpis, iki kurio pabaigos atsakovė privalo padengti susidariusią skolą, taip pat nurodomos pasekmės, t. y. paslaugų gavėjai (atsakovei) išaiškinama, jog, nepadengus susidariusios skolos iki nustatyto termino pabaigos, paslaugų teikėja (ieškovė) turi teisę kreiptis dėl skolos išieškojimo. Taigi atsakovė žinojo apie skolą ir turėjo suvokti, kad už ieškovės suteiktas paslaugas kils prievolė atsiskaityti. Todėl nepagrįsta pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovė, teikdama naujo mėnesio sąskaitas faktūras, įtraukdama susidariusią skolą ir suteikdama naują terminą skolai padengti, priėmė atsakovės vėlavimą sumokėti (nesumokėjimą) už suteiktas bendrosios dalinės nuosavybės administravimo, eksploatavimo ir kitas paslaugas.
11. Ieškovės veiksmai – atskiro priminimo, raginimo bei pretenzijos nesuitimas, teismo vertinimu, nesudaro pagrindo manyti, jog, juos gavusi, atsakovė būtų tinkamai sureagavusi ir ėmusi bendradarbiauti su ieškove dėl skolos sumažinimo. Ieškovė įvykdė savo pareigą bendradarbiauti, teikti informaciją atsakovei, todėl nepagrįsta manyti, kad bylinėjimosi išlaidos susidarė dėl ieškovės kaltės. Pažymėtina, kad atsakovė susidariusią skolą sumokėjo ne gavusi pranešimą apie pareikštą ieškinį, o kai pati kreipėsi į advokata. Atsižvelgdamas į tai, kad ieškovė tinkamai informavo atsakovę apie susidariusią skolą, nepažeidė bendradarbiavimo pareigos, o atsakovė skolą ieškovei sumokėjo tik po to, kai ieškovė kreipėsi į teismą su ieškiniu, t. y. ieškinį pripažino, teismas nusprendė, kad ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas turėjo būti priteistas iš atsakovės.
12. Iš bylos duomenų teismas nustatė, kad ieškovė pirmosios instancijos teismo procese patyrė 3870,25 Eur bylinėjimosi išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Nors ši suma neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą nurodyto maksimalaus dydžio, atsižvelgtina į tai, jog byla nesudėtinga, ji grindžiama kelių sąskaitų už suteiktas paslaugas nesumokėjimu, byloje nekelta naujų teisės aiškinimo ar taikymo klausimų, ieškovės advokato pateikti procesiniai dokumentai nedidelės apimtys, ieškinio sumą sudaro 125,03 Eur. Susipažinimas su tokio pobūdžio medžiaga, kaip nurodė teismas, neužima daug laiko. Įvertinęs šias aplinkybes, teismas konstatavo, kad ieškovės prašoma priteisti 3870,25 Eur bylinėjimosi išlaidų suma yra neproporcingai didelė, ir sumažino ją iki 1000 Eur. Teismas pažymėjo, kad turi tiek įvertinti ieškovės padėti tiek ir išlaikyti pusiausvyrą tarp ieškovės ir atsakovės interesu. Nesudėtingoje byloje priteistinas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, kuris kelis kartus viršytu ieškinio reikalavimus, neatitiktų proporcingumo, proporcingumo ir teisėtumo principų pagal anksčiau aptartas bylos aplinkybes. Rekomendacijose nustatyti maksimalūs dydžiai yra orientacinio pobūdžio ir tik teismas nustato, koks teisingiausias bylinėjimosi išlaidų paskirstymas konkrečioje byloje.
13. Teismas nustatė, kad ieškovė bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme patyrė 400 Eur bylinėjimosi išlaidų už atskirojo skundo parengimą. Atskirąjį skundą patenkinęs iš dalies teismas ieškovei iš atsakovės priteisė proporcingą (25,84 proc.) bylinėjimosi išlaidų atlyginimą – 103 Eur.
14. Vilniaus apygardos teismas 2023 m. gegužės 15 d. nutartimi atmetė atsakovės prašymą ištaisyti rašymo apsirikimus 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalyje dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydžio.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

15. Kasaciniame skunde atsakovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2023 m. balandžio 27 d. nutartį ir 2023 m. gegužės 15 d. nutartį ir priimti naują nutartį dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo šioje byloje. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 15.1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė CPK 93 straipsnio 1 dalies nuostatas, pagal kurias teismas priteisia šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas iš antrosios šalies, nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų, pagal kuriuos priteisiant išlaidas už teisinę advokato pagalbą taikomas realumo kriterijus (už suteiktas paslaugas yra sumokėta ir bylą laimėjusi šalis patyrė atstovavimo civiliniame procese išlaidų, įstatymo nustatyta tvarka pateikė teismui tai patvirtinančius įrodymus) (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-7-687/2017). Teismas nepagrįstai priteisė ieškovei iš atsakovės 1000 Eur bylinėjimosi išlaidų, kaip nurodyta skundžiamoje 2023 m. balandžio 27 d. nutartyje, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo ir 103 Eur išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo:
    - 15.1.1. ieškinyje ieškovė prašė priteisti 60 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, 20 Eur žyminio mokesčio ir 2,64 Eur už dokumentų paiešką. Ieškovė pateikė teismui įrodymus, kurie patvirtina patirtas būtent 60 Eur išlaidas advokato pagalbai apmokėti. Teismas nepagrįstai nurodė, kad ieškovė patyrė 3870,25 Eur išlaidų, nepagrįstai vietoje jos turėtų 60 Eur išlaidų priteisė 1000 Eur, nors ieškovė tokio dydžio išlaidų ne tik nepatyrė, bet ir neprašė priteisti tokio dydžio išlaidų atlyginimo;
    - 15.1.2. byloje nėra duomenų apie ieškovės patirtas 400 Eur išlaidas advokato pagalbai apmokėti bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme, kurių proporcingą dalį teismas priteisė ieškovei iš atsakovės. Atskiruosiuose skunduose ieškovė nurodė, kad pateiks teismui bylinėjimosi išlaidas, kurių konkrečios sumos nenurodė, patvirtinančius įrodymus, tačiau tokių nepateikė.
  - 15.2. Teismas nepagrįstai atsisakė ištaisyti rašymo apsirikimus 2023 m. balandžio 27 d. nutartyje.
16. Ieškovė atsiliepime į kasacinį skundą prašo jį atmesti, skundžiamą nutartį palikti nepakeistą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 16.1. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai išsprendė bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą. Teismas pagrįstai konstatavo, kad atsakovei teko pareiga atlyginti ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas. Ieškovė laikėsi bendradarbiavimo pareigos, nenustatyta ieškovės nesąžiningo naudojimosi procesinėmis teisėmis, netinkamo procesinio elgesio aplinkybių.

16.2. Ieškovė 2023 m. kovo 24 d. pateikė teismui įrodymus, pagrindžiančius patirtas bylinėjimosi išlaidas už atskirojo skundo parengimą (484 Eur).

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylinėjimosi išlaidų advokato teisei pagalbai apmokėti atlyginimo priteisimą reglamentuojančių teisės normų aiškinimo ir taikymo

17. Kasaciniame skunde atsakovė CPK 93 straipsnio 1 dalies pagrindu ginčija: 1) apeliacinės instancijos teismo priteistų pirmosios instancijos teisme patirtų išlaidų advokato pagalbai apmokėti dydį, kadangi priteista atlyginti daugiau išlaidų, nei ieškovė patyrė; 2) apeliacinės instancijos teisme patirtų išlaidų atlyginimo priteisimo pagrįstumą, nes ieškovė apskritai nepagrindė, kad tokių išlaidų patyrė.
18. CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal CPK 79 straipsnio 1 dalį bylinėjimosi išlaidas sudaro žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu.
19. CPK 98 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindu. Šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos.
20. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu, gali būti pripažintos teismo išlaidomis, jeigu jos yra realios, būtinios ir pagrįstos (CPK 88 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 24 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-237-916/2017 32 punktą). Visais atvejais priteisiant šių išlaidų atlyginimą yra taikomas realumo kriterijus, kuris reiškia, kad turi būti nustatyta, kad byla laimėjusi šalis patyrė atstovavimo civiliniame procese išlaidas bei įstatymo nustatyta tvarka teismui pateikė tai patvirtinančius įrodymus (CPK 98 straipsnis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-7-687/2017 10 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
21. Išlaidų advokato pagalbai apmokėti dydį patvirtinančiais įrodymais laikytini tokie dokumentai, iš kurių turinio matyti, kad šios išlaidos patirtos toje byloje ir yra apmokėtos. Taigi, teismas turi nustatyti, ar atsiskaityta už konkrečioje byloje suteiktas teisinės paslaugas, o ne už kitas, su byla nesusijusias teisinės paslaugas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. balandžio 19 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-189-969/2017 22 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
22. Pagal CPK 94 straipsnio 1 dalies nuostatą, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, teismas bylinėjimosi išlaidas paskirsto atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Nagrinėjamoje byloje teismai, esant priimtam ieškovės ieškinio atsisakymui dėl to, kad atsakovė sumokėjo ieškovei skolą, skirtingai sprendė bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimą. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovės procesinis elgesys nebuvo tinkamas, ir nepriteisė ieškovei bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, nurodydamas, kad bylinėjimosi išlaidos susidarė dėl ieškovės netinkamo bendradarbiavimo pareigos sutartiniuose santykiuose vykdymo, nurodė, kad atsakovė yra vartotoja, ieškovė – verslo subjektas, tačiau ieškovė nesiekė išspręsti skolos sumokėjimo klausimo ne ginčo tvarka, pasirinko neekonomišką savo teisių gynimo būdą (siekė išsiieškoti skolą teismo tvarka). Apeliacinės instancijos teismas vertino priešingai – kad ieškovės procesinis elgesys buvo tinkamas ir ji tinkamai vykdė bendradarbiavimo pareigą, teikė atsakovei reikiamą informaciją (siuntė sąskaitas, kuriose aiškiai nurodyta skolos suma, sumokėjimo terminas ir nesumokėjimo pasekmės) ir neturėjo pareigos prieš kreipdamasi į teismą dėl skolos priteisimo papildomai informuoti atsakovę, todėl bylinėjimosi išlaidos ieškovei turi būti atlygintos.
23. Kasaciniame skunde atsakovė nekvestionuoja apeliacinės instancijos teismo išvados, kad ieškovė turi teisę į išlaidų advokato pagalbai apmokėti pirmosios instancijos teisme atlyginimą, tik teigia, kad priteista atlyginti tokio dydžio išlaidas, kurių ieškovė realiai nepatyrė.
24. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad atsiliepime į kasacinį skundą ieškovė teikia argumentus, pagrindžiančius jos teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, tačiau šie argumentai nepatenka į kasacinio skundo apibrėžtas bylos nagrinėjimo ribas, nes ieškovės teisė į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą kasaciniu skundu neginčijama. Kasaciniame skunde keliamas klausimas tik dėl įgyvendinant šią teisę priteistino įrodymais pagrįsto atlyginimo dydžio.
25. Iš bylos medžiagos matyti, kad pareikšdama ieškinį ieškovė prašė iš atsakovės priteisti 60 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Tokių pat išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo ieškovė prašė ir pareikšdama dėl ieškinio atsisakymo. Siekdama pagrįsti šias išlaidas ieškovė pateikė teismui teisiųjų paslaugų teikimo sutartį, sąskaitą faktūrą AVC 22-1102, joje nurodytos sumos apmokėjimą, darbų ataskaitą, perdavimo–priėmimo aktą.
26. Įvertinęs ieškovės pateiktus įrodymus, apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad ieškovė patyrė 3870,25 Eur išlaidų advokato pagalbai bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme apmokėti, nusprendė, kad yra pagrindas sumažinti priteistino šių išlaidų atlyginimo dydį, ir priteisė ieškovei iš atsakovės 1000 Eur atlyginimą.
27. Teisėjų kolegija pripažįsta teisiskai pagrįstu atsakovės kasacinio skundo argumentą, kad apeliacinės instancijos teismas, priteisdamas tokio dydžio bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, netinkamai taikė aptartas CPK normas ir nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos. Minėta,

kad išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu, turi būti susijusios su konkrečia byla ir realiai patirtos. Spręstina, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog ieškovė patyrė 3870,25 Eur išlaidų advokato pagalbai bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme apmokėti. Pažymėtina, kad teisinių paslaugų teikimo sutartyje nustatytas 60 Eur (įskaitant PVM) mokestis už ieškinių parengimą (3.1 punktas). Nors išrašyta 3870,25 Eur sumos sąskaita faktūra (AVC 22-1102), tačiau ši suma, atsižvelgiant į pateiktą darbų ataskaitą, yra už 65 vnt. paruoštų procesinių dokumentų (64 ieškinius ir 1 pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo); perdavimo–priėmimo akte nurodyta, kad už ieškinių atsakovei parengimą kaina be PVM– 49,59 Eur. Taigi šie duomenys, kaip teisingai nurodo atsakovė, pagrindžia, kad ieškovė patyrė būtent 60 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Minėta, kad tokio dydžio šių išlaidų atlyginimą ir prašė priteisti ieškovė.

28. Aptarti pažeidimai suponuoja pagrindą pakeisti skundžiamos 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų advokato pagalbai apmokėti, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo priteisimo, sumažinant ieškovei iš atsakovės priteistą bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iki 60 Eur.
29. Atsakovė kasaciniame skunde taip pat argumentuoja, kad ieškovei nepagrįstai priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas advokato pagalbai apmokėti apeliacinės instancijos teisme, nes ji apskritai nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų tokio pobūdžio jos išlaidas būtent šios instancijos teisme. Teisėjų kolegija neturi pagrindo šiuos argumentus laikyti teisiskai pagrįstais. Ieškovė atsiliepime į kasacinį skundą teisingai nurodo, kad į bylą yra pateikti įrodymai, pagrindžiantys 484 Eur su PVM išlaidas už atskirojo skundo parengimą. Ieškovė 2023 m. kovo 24 d. pateikė 2023 m. kovo 17 d. PVM sąskaitą faktūrą AVC 23-0310, joje nurodytos sumos sumokėjimą patvirtinantį dokumentą, darbų ataskaitą, iš kurios matyti, kad buvo suteiktos konkrečios paslaugos būtent šioje byloje. Taigi pirmiau nurodytos išlaidos atitinka realumo ir pagrįstumo kriterijus.
30. Atsakovė kasaciniu skundu taip pat prašo panaikinti apeliacinės instancijos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nutartį, kuria buvo atsisakyta pagal atsakovės prašymą ištaisyti rašymo apsirikimus 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalyje dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydžio.
31. CPK 276 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad teismas gali savo iniciatyva ar dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ištaisyti sprendime rašymo apsirikimus ar aiškias aritmetines klaidas, kurių ištaisyimas nekeičia sprendimo esmės. Aiškindamas CPK 276 straipsnio 2 dalį kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad ši teisės norma nustato galimybę ištaisyti formalius teismo sprendimo (nutarties) netikslumus ir pašalinti priimant ar rašant teismo sprendimą (nutartį) padarytas neesmines aritmetines, rašybos klaidas. Tačiau šis rašymo apsirikimų ir aritmetinių klaidų ištaisymo institutas neleidžia keisti teismo sprendimo (nutarties) esmės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-13/2012; 2021 m. birželio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-58-701/2021, 12 punktas).
32. Taigi, pasinaudojant CPK 276 straipsnyje įtvirtintu klaidų teismo sprendime ištaisymo institutu gali būti išaisomos tik tokios klaidos, kurių ištaisymas nepakeis teismo nutarties esmės. Nagrinėjamoje byloje susiklosčiusioje situacijoje priteisiant bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme atlyginimą, kaip konstatuota šioje nutartyje, buvo netinkamai taikytos bylinėjimosi išlaidų atlyginimo nustatymą ir jų paskirstymą įtvirtinančios proceso teisės normos, todėl šių klaidų negalima vertinti kaip aritmetinių klaidų ir jų ištaisyti CPK 276 straipsnio nustatyta tvarka. Kasaciniam teismui bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimą išsprendus šia nutartimi, apeliacinės instancijos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nutartis dėl atsisakymo ištaisyti klaidas procesiniame sprendime paliekama nepakeista.

Dėl bylos procesinės baigties

33. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias bylinėjimosi išlaidų advokato teisei pagalbai apmokėti atlyginimo priteisimą, nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos dėl kriterijų, kuriuos bylinėjimosi išlaidos turi atitikti tam, kad jų atlyginimą būtų galima priteisti iš kitos bylos šalies, nepagrįstai ieškovei iš atsakovės priteisė 1000 Eur dydžio bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Dėl nurodytų pažeidimų skundžiamos 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalis dėl bylinėjimosi išlaidų advokato teisei pagalbai apmokėti, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo priteisimo keistina, ieškovei iš atsakovės priteistas šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimas mažintinas iki 60 Eur. Kita šios nutarties dalis paliekama nepakeista.
34. Nenustačius CPK 276 straipsnio nuostatų pažeidimo Vilniaus apygardos teismui nagrinėjant atsakovės prašymą ištaisyti rašymo apsirikimus, 2023 m. gegužės 15 d. nutartis paliekama nepakeista.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

35. Pagal CPK 93 straipsnio 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą.
36. Atsižvelgiant į kasacinės bylos išnagrinėjimo rezultatą – atsakovės kasacinis skundas iš esmės patenkintas, ieškovei iš atsakovės nepriteistinas bylą nagrinėjant kasaciniame teisme jos patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas.
37. Atsakovė nepateikė bylinėjimosi išlaidas bylą nagrinėjant kasaciniame teisme patvirtinančių įrodymų, todėl jų atlyginimo priteisimo iš ieškovės klausimas nesprendžiamas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktais, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalį, kuria ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Mano Būstas Sostinė“ iš

atsakovės M. A. priteista 1000 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atlyginimo, pakeisti, sumažinant priteistą sumą iki 60 (šešiasdešimt) Eur.

Kitą 2023 m. balandžio 27 d. nutarties dalį palikti nepakeistą.

Vilniaus apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nutartį palikti nepakeistą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Agnė Tiknūtė

Dalia Vasarienė